Tiedote ”Cross-Border Cooperation in Sámi Children and Families’ Services” -projektin lopputuloksista

Lapin hyvinvointialue (LAPHA) ja Norjan kansallinen saamelaisten osaamiskeskus (NASAK) ovat saaneet päätökseen kuusi kuukautta (2.1.-29.6.2025) kestäneen saamelaisten lapsiperheiden rajat ylittäviä palveluita koskevan yhteistyöprojektin. LAPHA ja NASAK kartoittivat rajat ylittävän yhteistyön ongelmakohtia, tarpeita ja mahdollisia ratkaisuja lasten ja perheiden palveluissa.

Projektin aikana haastateltiin sosiaalialan työntekijöitä Suomessa ja Norjassa. Haastatteluilla kartoitettiin työntekijöiden arjessaan kohtaamia rajayhteistyön ongelmia, sekä selvitettiin millaista tukea työntekijät kaipaavat aihetta koskien. Samaan aikaan tarkasteltiin kansallista ja kansainvälistä oikeudellista kehystä, jotta nähdään johtuvatko ongelmat vajeista sääntelyssä tai tarjoaako olemassa oleva sääntely vaihtoehtoisesti jo joitakin ratkaisuja.

Haastatteluista kävi ilmi, että kehittämistyötä tarvitaan erityisesti lastensuojelussa (esimerkiksi lastensuojeluilmoitus ja sijaishuolto), vanhempien eronjälkeisessä yhteistyössä, sekä työntekijöiden tietämyksessä toisen valtion sosiaalijärjestelmästä. Kansalliset lait tai kansainväliset sopimukset eivät yksin ratkaise näitä ongelmia, vaan sen sijaan monimutkainen oikeudellinen kehys saattaa päinvastoin hidastaa rajat ylittäviä prosesseja. Näin ollen tarvitaan käytännönläheinen ohjeistus sille, kuinka rajat ylittävissä saamelaisten perheiden sosiaalipalveluiden tilanteissa toimitaan.

Projektin lopputuotoksena Lapha ja NASAK allekirjoittivat aiesopimuksen tulevasta yhteistyöstä. Sopimus sisältää suunnitelman rajat ylittävien saamelaisten lapsiperheiden sosiaalipalveluiden kehittämisestä. Tavoitteena on hakea uutta, laajempaa projektia käytännön ohjekirjan laatimiseksi työntekijöille, sekä sosiaalialan rajat ylittävien asiantuntijaverkostojen vahvistamiseksi. Molemmat organisaatiot ovat sitoutuneet kehittämään yhdessä saamelaisten sosiaalipalveluita rajat ylittävästi myös tulevaisuudessa.

”Tämä projekti oli hyvä alku yhteistyölle yli organisaatio- ja valtioiden rajojen. Asioista on ollut helppo rakentaa yhteinen ymmärrys ja etsitä niihin ratkaisuja, kun NASAK:n ja Laphan kokemukset saamelaisyhteisön kanssa työskentelystä molemmin puolin rajaa ovat olleet samankaltaisia. Yhteistyötä helpotti myös pohjoissaame yhteisenä työkielenä. Yhdessä löydämme varmasti jatkossa myös ratkaisuja nyt tunnistettuihin ongelmiin.”, toteaa Tuuli Miettunen, saamenkielisten- ja kulttuurinmukaisten palveluiden kehittämisen vastuuyksikön päällikkö, LAPHA.

Yhteystiedot:

Heini Huhtamella, projektiasiantuntija, Lapha
+358 40 677 1381
heini.huhtamella@lapha.fi

Trine Solbakk, projektiasiantuntija / asiantuntijapsykologi, NASAK
+47 466 16 253
trine.solbakk@bufetat.no

Interreg Co-funded by the European Union
Aurora
Cross-Border Cooperation in Sámi Children and Families Services

NASAK

Kárášjoga gielda
Karasjok kommune

lapha.fi

Dieđáhus “Cross-Border Cooperation in Sámi Children and Families’ Services”-prošeavtta bohtosiid birra

Lappi buresveadjinguovlu (LAPHA) ja Našunála sámi gealboguovddáš(NASÁG) leat čađahan sámi mánnábearrašiid rájáid rasttildeaddji bálvalusaide guoskevaš ovttasbargoprošeavtta, mii bisttii guhta mánotbaji (2.1.-29.6.2025). LAPHA ja NASÁG čielggadedje rájáid rasttildeaddji ovttasbarggu čuolmmaid, dárbbuid ja vejolaš čovdosiid mánáid ja nuoraid bearrašiid bálvalusain.

Prošeavtta áigge jearahallojuvvojedje sosiálasuorggi bargit Suomas ja Norggas. Jearahallamiiguin kártejuvvojedje rádjeovttasbarggu čuolmmat, maid bargit deaividit iežaset árgabeaivvis, ja maiddái čielggaduvvui makkár doarjaga bargit váillahit ášši hárrai. Seammá áigge seasaduvvui našuvnnalaš ja riikkaidgaskasaš juridihkalaš rápma vai oaidnit leatgo čuolmmat čuvvon váilevaš reguleremis dahje fállágo gustojeaddji reguleren molssaeaktosačča juo muhtin čovdosiid.

Jearahallamiin bođii ovdan, ahte ovddidanbargu dárbbašuvvo namalassii mánáidsuodjalusas (omd mánáidsuodjalusalmmuhus ja sadjásašfuolahus), vánhemiid earráneami maŋŋelaš ovttasbarggus, nugo maiddái das, ahte bargit dieđáše ja dovddaše nuppi riikka sosiálavuogádaga. Našuvnnalaš lágat dahje riikkaidgaskasaš soahpamušat eai iešakto čoavdde dáid čuolmmaid, muhto mohkkás juridihkalaš rápma sáhttá baicce njoahcudit rájáid rasttildeaddji proseassaid. Nappo dárbbašuvvojit geavatlaš rávvagat dasa, mo doaibmat rájáid rasttildeaddji sámi bearrašiid sosiálabálvalusaid dilálašvuođain.

Prošeavtta loahppaboađusin Lapha ja NASÁG vuolláičálle áigumušsoahpamuša boahttevaš ovttasbarggu birra. Soahpamuš sisttisdoallá plána rájáid rasttildeaddji sámi mánnábearrašiid sosiálabálvalusaid ovddideamis. Ulbmilin lea ohcat ođđa, stuorit prošeavtta gárvvistan dihte geavadaga rávagirjji bargiide, ja nannen dihte sosiálasuorggi rájáid rasttildeaddji áššedovdifierpmádagaid. Guktot organisašuvnnat leat čatnasan ovttas ovddidit sámi sosiálabálvalusaid rájáid rastá maiddái boahttevuođas.

”Dát prošeakta lei buorre álgu ovttasbargui organisašuvnnaid ja riikkaid rájáid rastá. Áššiid birra lea leamaš álki ráhkadit oktasaš áddejumi ja ohcat daidda čovdosiid, dasgo NASÁG:a ja Lapha vásáhusat bargat sámeservošiin goappaš bealde ráji leat leamaš seammasullásačča t. Ovttasbarggu álkidahtii maiddái davvisámegiella oktasaš bargogiellan. Ovttas mii sihkkarit gávdnat boahttevuođasge čovdosiid dál gávnnahuvvon čuolmmaide.”, lohká Tuuli Miettunen, sámegielat ja kulturmieldásaš bálvalusaid ovddideami vástoovttadaga hoavda, LAPHA.

Oktavuođadieđut:

Heini Huhtamella, prošeaktaáššedovdi, Lappi buresveadjinguovlu
+358 40 677 1381
heini.huhtamella@lapha.fi

Trine Solbakk, prošeaktaáššedovdi / erenoamášpsykologa, NASÁG
+47 466 16 253
trine.solbakk@bufetat.no

Interreg Co-funded by the European Union
Aurora
Cross-Border Cooperation in Sámi Children and Families Services
NASAK
Kárášjoga gielda Karasjok kommune
lapha.fi